WASHINGTON

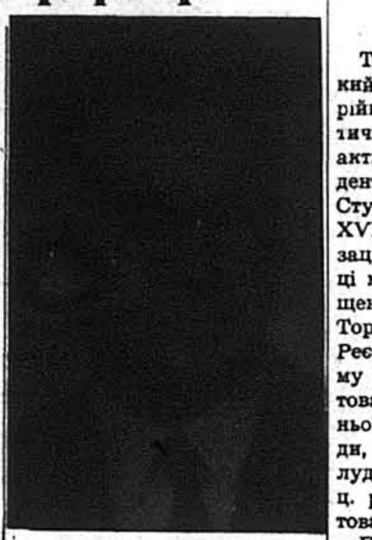
ПАМ'ЯТАЙМО МИНУЛЕ -
200-річчя
НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА
100-річчя
АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ
—БУДУЙМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXIII. Ч. 160. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 31-го СЕРПНЯ 1976 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. TUESDAY, AUGUST 31, 1976 No. 160. VOL. LXXXIII

Д-ра Миколу Степаненка підвищено до звання звичайного професора

Д-р Микола Степаненко

Мавнт Плезант, Міч. (УААУП). — Д-ра Миколу Степаненка, який уже протягом трьох років очолює Українську Американську Асоціяцію Університетських Професорів і викладає в Центрально-Мічиґенському університеті, постановою Ради Тростистів цього університету підвищено до звання звичайного (повного) професора. Центрально-Мічиґенський університет, що знаходиться в м. Мавнт Плезенті (150 миль на північний захід від Детройту), став відомим українському студентству й академічній громаді завдяки затісненню співпраці з Українським Вільним Університетом у формі „Мюнхенського Проєкту", в рамцях якого вже відбулося три успішних сесії: влітку 1974, 1975 і 1976 років. „Мюнхенський Проєкт" є одним із позитивних досягнень УААУП, бо він став наслідком діяльности окремої Комісії для Зв'язків з УВУ, створеної ще п'ять років тому і на початку очолюваної проф. д-ром М. Степаненком. Тяжко переоцінити значення діяльности цієї Комісії і „Мюнхенського Проєкту" в справі закріплення статусу Українського Вільного Університету в державних установах Баварії й Німецької Федеративної Республіки. Після того, як в листопаді 1973 року до проводу УААУП обрано професорів ЦМУ Ігоря Каменецького (спочатку був секретарем-скарбником, а тепер є заступником голови і відповідальним за „Мюнхенський Проєкт") і Миколу Степаненка, цей університет став і фактичним місцем осідку Асоціяції. З року в рік зростає значення й популярність Центрально-Мічіґанського Університету в американському академічному світі і серед студентства. Він успішно переборов економічні труднощі останніх років. Цього року, наприклад, буде прийнято понад 16,200 студентів і понад 95 нових професорів, з яких 19 приходять на зовсім нові становища. Увагу студентів притягають не лише цікаві програми й високий академічний рівень університету. Не мале значення має центральне географічне положення й добрий клімат, а також зразково поставлена програма фізичного виховання і спорту. В 1974-75 році футбольна дружина ЦМУ була чемпіоном ЗСА в своїй лізі. Влітку тут відбуваються світові олімпіяди юнацтва і молоді з незначними фізичними дефектами — „Спешел Олимпікс". Протягом п'яти років діє в ЦМУ український студентський клюб „Київ", опікуном якого є проф д-р М. Степаненко. Члени клюбу систематично влаштовують виставки прикладного мистец-

(Продовження на стор. 3-ій)

В Оттавському університеті відбувся літній курс українознавства

Оттава (ОУПС). В днях від 26-го липня до 14-го серпня 1976 відбувся тут в рамках Літньої Школи Оттавського університету кредитований тритижневий курс української модерної літератури (ч. Слв. 5973) для магістрантів і докторантів цього університету. Курс вів професор-гість з Вінніпеґу, Яр. Рудницький. Крім основних питань із літературознавства й літературної критики, на лекціях і семінарах проаналізовано твори таких українських письменників: Ольги Кобилянської, Мих. Коцюбинського, Василя Стефаника, Богдана Лепкого, Михайла Яцкова, Петра Карманського, Остапа Луцького, Олександра Олеся, Василя Пачовського й ін. Окремо обговорено діяльність П. Карманського в Канаді й його нововідкритий рукопис „На мандрівці століть" — віршовану історію України, написану в Бразилії в 1930 році. Дня 14-го серпня відбулися кінцеві іспити з пройденого матеріялу та затверджено теми семінарних праць, як складових частин цілого курсу для одержання академічного кредиту в після-ґрадуаційному куррікулюмі Оттавського університету. Як відомо, цей університет має добре розбудовану програму українознавства в ділянці маґістерій і докторатів завдяки старанням довголітнього голови Департаменту Славістики проф. Константина Біди. З окремої Фундації українознавчих студій п-ва Івахнюків виплачуються стипендії для маґістрантів і докторантів, видаються наукові праці з українознавства, організовується бібліотеку Центру Українознавства та ведуться монографічні студії з ділянки української мови, літератури, фольклору, культурознавства. Кожного року в часі Літньої Школи ведуться курси української літератури, повністю кредитовані університетом. Вони призначені передусім для кандидатів для маґістерій і докторатів із українознавства.

Українсько література в Ратґерсі

Ню Бронсвік, Н. Дж. — Це вже третій рік, що за стараннями місцевих української громади і студентського клюбу тут в Ратґерському університеті відбуватимуться виклади української літератури. Осінній семестер буде присвячений поезії до 20 ст., і драмі Лесі Українки на тлі різних ділянок української культури (мітологія, фольклор, археологія і театр).

Як і давніше, за визначніші писемні праці будуть уділені нагороди. Під час весняного семестру нагороди одержали: Христина Павловська (за переклад О. Бердника „Космічна казка"), Олег Гуцул (за працю про І. Франка „Мойсея") та Денис Гартман (за працю про „Захара Беркута"). Нагороди були уфундовані п. Галиною Костюк з Трентону.

Осінній курс літератури буде викладати д-р Лариса Онишкевич. На нього можуть записуватись студенти нижчих і вищих років, як і „ґреджуейт" студенти. Курс 967-491 дає три кредити. Виклади в англійській мові будуть в п'ятниці 11:30-12:45 і вівтірки 4:15-5:30.

В Торонті відбувся XVII Конґрес СУСК, Марійка Гурко обрана на президента

Торонто (Андрій Чировський — телефоном). — Марійка Гурко, студентка політичних наук і студентська активістка, обрана на президента Союзу Українських Студентів Канади (СУСК) XVII Конгресом цієї організації, який відбувся при кінці минулого тижня в приміщеннях Скарборо коледжу Торонтського університету. Реєстрація на Конґрес, в якому брали участь 17 умандатованих делеґатів, як зі східньої, так і зі західньої Канади, розпочалася вже по полудні у четвер, 26-го червня ц. р. Після цього відбулася товариська зустріч.

Президію Конґресу, яку очолив Давид Лупул з Едмонтону, вибрано в п'ятницю вранці, 27-го серпня, на першій пленарній сесії. Під час дальших нарад обрано ще Павла Дашка з Торонта на співпредсідника. Дальша програма нарад включала звіти уступаючої голови СУСК Шіли Слободян, як рівнож звіти фінансового референта та редактора журналу „Студент".

З'ясовано і прийнято становище про багатокультурність Канади, про громадський розвиток та людські права.

Ввечорі відбувся Конґресовий бенкет в залі церкви свв. Петра і Павла, на якому промовляли проф. д-р М. Лупул, директор Канадського Інституту Українських Студій при Альбертському університеті, та голова СУСК Шіла Слободян.

Слідувала забава, на якій грав надійний молодий ансамбль „Одеса" з Ст. Кетерінс.

Суботнішні сесії, переведені під кличем: „Жива українсько-канадська культура", розпочалися коротким оглядом про розвиток українських танців у Канаді, що його виголосили: Віра Король та Маркіян Комічак. Слідували: „Українська музична композиція" З. Лавришина та „Українське мистецтво в Канаді" Христі Хомяк. По обіді виголошено доповіді: Тарас Шипович — „Музичні продукції", Іван Фицан — „Радіо і громада", — Юрко Боднарчук — „Тейбл телебачення і громада" і Ігор Петелицький — „Фільми і громада".

Вечором влаштовано концерт в університетській залі Скарборо коледжу, на якому співали студентки Люба Білаш та Ірка Вельгаш, а Маркіян Комічак з Піттсбургу захопили присутніх своїми талантами при бандурі виконанням народного і балетного танцю „Довбуш" хореографії Роми Приймы-Богачевської.

Після концерту Андрій Міхняк висвітлив для учасників Конґресу інтер'ю з Леонідом Плющем.

На неділю запланована

(Закінчення на стор. 4-ій)

Українська Православна Ліґа відбула конвенцію

Клівленд (Н. Н.) В днях 15-го до 17-го липня ц. р. відбулася тут 29-та з черги Конвенція Української Православної Ліґи, в результаті якої на голову Ліґи переобрано Алісу Сивулич.

Присутніми на Конвенції були Митрополит УПЦеркви в ЗСА Владика Мстислав та Чікаґський Єпископ Владика Константин, як також численне духовенство.

Під час ділової конференції Ліґи, головний радний УНСоюзу інж. Анатолій Дорошенко привітав делеґатів від Головного Уряду цієї великої установи, згадуючи про її заслуги для Української Громади. При цій нагоді інж. А. Дорошенко вручив голові УПЛіґи, пані Алісі Сивулич, тисячу долярів від УНСоюзу на потреби УПЦеркви. За словами Митрополита Владики Мстислава ця сума буде вжита для потреб Семінарії св. Софії.

Головний радний УНС також передав чек на суму 50 дол. для УПЛіґи від 114-го Відділу УНСоюзу, який існує при катедрі св. Володимира в Чікаґо, Ілл.

Під час Бенкету УПЛіґи також УНСоюз репрезентував, разом з інж. Дорошенком, гол. радний д-р Богдан Футей.

УККА пригадує обов'язок зголошувати делеґатів на XII Конґрес

Ню Йорк — Канцелярія Українського Конґресового Комітету Америки пригадує, що всі членські Організації УККА повинні зголосити якнайшвидше прізвища делеґатів, які будуть їх репрезентувати на XII-му Конґресі Українців Америки, 8-9-10 жовтня 1976 року. Цих делеґатів організації визначують чи вибирають, згідно зі своїми статутами чи приписами. Кожний делеґат(ка) зобов'язаний(а) вплатити реєстраційну оплату в сумі 40 долярів. В тій оплаті містяться білети на полуденок і бенкет. Рівнож кожний делеґат (-ка) отримує течку зі звітами та інші потрібні документи на Конґресі.

В кожній місцевості повинні відбутися Громадські Збори Платників Національного Датку (УНФонду), на яких слід вибрати делеґатів від платників. Такі делеґати також братимуть участь в конґресі. Скільки делеґатів можна вислати на XII-ий Конґрес від оганізацій, інформують спеціяльні обіжники, які Канцелярія УККА розіслала в червні до всіх Відділів УККА та українських центральних установ і організацій. Рівнож ті інформації були подані в „Конґресових Вістях" ч. 11 за червень цього року.

Як досі, на XII-ий Конґрес Українців Америки зголосилося мало делеґатів, бо тепер ще тривають літні місяці й рідко де відбувалися сходини й збори різних організацій. Цій справі слід присвятити увагу негайно, щоб XII-ий Конґрес УККА випав дійсно імпозантно й був насправді репрезентативним.

Прізвища всіх делеґатів від Відділів УККА, центральних і місцевих організацій слід негайно зголошувати в Канцелярії УККА, бо вони будуть поміщені в „Конґресових Вістях", що ще вийдуть перед XII-им Конґресом.

Популярність Форда зростає

Вашінґтон. — Популярність президента Джералда Форда після Конвенції Республіканської партії в Канзас Ситі значно зросла — заявив речник дослідчого Інституту Ґаллупа — і тепер обидва кандидати в східніх, центральних і західніх стейтах майже рівняються голосами на підставі переведеного опиту згаданим Інститутом. Якщо б вибори на президента ЗСА відбулись сьогодні, то, згідно з анкетою Інституту Ґаллупа, Джіммі Картер одержав би 44 відсотків усіх голосів, а президент Форд 43 відсотки. Якщо б однак вибори відбулися в цілій країні, включаючи також південні стейти, то за Фордом голосувало б 39 відсотків виборців, а за Джіммі Картером 49 відсотків і 12 відсотків здержалися б від голосування, або зайняли б невтральну позицію. Ще перед Республіканською Конвенцією можливості Форда в оцінці переведених дослідів були значно менші, бо тоді Картер мав 57, а Форд тільки 32 відсотки голосів. Досі однак Форд не зумів ще здобути переваги на півдні, помимо запевнення колишнього губернатора Реґена, що південь буде піддержувати республіканського кандидата.

Жінки в Конґресі відзначають 200-річчя ЗСА пригадкою своїх прав і служби

Вашінґтон, (Л.К.). — Дня 26-го серпня ц. р. Спільна Комісія для виготовлення плянів відзначування 200-річчя Незалежности Америки влаштувала тут спеціяльну виставку фотографій жінок-конґресменок. — Свято одержування жіноцтвом права голосування, — щоб відзначити 10 жінок, теперішніх членок Конґресу, і 76 жінок, які в минулому служили Конґресові від часу, коли тому 60 років до Конґресу обрано першу жінку. Портрети цих жінок приміщено в Капітолі.

Конґресменка Корінн О. Боґс, демократка з Люізіяни, на тому прийнятті, в якому взяло участь, між іншими, 10 колишніх конґресменок, сказала, що ця виставка — „це наше відзначення вкладу, що їх зробили жінки-законодавці". Інша конґресменка Елізабет Гольцман, демократка з Бруклину, приглядаючись виставці сказала, що „більше і більше жінок входить до Конґресу, одначе, ще і далі від жінок вимагається більше спосібностей, як від чоловіків".

Першою жінкою, обраною до Конґресу, була Дженет Ренкін, республіканка з Монтани. Її обрано в 1916 році, три роки перед ратифікацією 19-го додатку до Конституції в 1920 році, який ґарантував, що „Виборче право громадян З'єднаних Стейтів не повинне бути відбиране чи обмежене З'єднаним Стейтам чи окремим стейтом з причин приналежности до певної статі". Але в Монтані жінки вже раніше мали право голосу.

Поміж 95-ма жінками, які були конґресменками, було 7 вдів по своїх чоловіках-конґресменах. Поміж вдовами, що їх обрано на підставі „вдовиного мандату", багато з них осягнуло визначну політичну опінію і вони здобували місце в Конґресі за своєю особистою заслугою. По смерти свого чоловіка-конґресмена, Марґарет Чейс Смит, республіканку з Мейну, у 1940 році обрано до Палати Репрезентантів, відтак обираючи її двічі, а опісля на чотири каденції в Сенаті. Вона була єдиною жінкою,

(Закінчення на стор. 4-ій)

Оксана Мешко прохає міжнародні установи: „Життя мого сина в небезпеці, прошу вашої помочі"

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — За кордон продістався новий самвидавний документ з СССР: звернення матері українського політичного в'язня Олександра Сергієнка, Оксани Мешко, до Міжнародної Амнестії та Комітету Оборони Прав Людини у Франкфурті в Західній Німеччині. Оксана Мешко відома з дуже енерґійних заходів для звільнення її сина, що від років хворіє на туберкульозу легенів. Її найновіше звернення, датоване 25 червня 1976 року, передаємо тут в цілості в перекладі з російської мови.

ЗВЕРНЕННЯ ОКСАНИ МЕШКО

Вже в 1975 році я зверталася до Міжнародної Амнестії в Ню Йорку в обороні мого сина Олександра Сергієнка (українець, 1932 року народження, освіта висока незакінчена, співробітник республіканського музею України — Народна архітектура і побут).

Його неповинно засудили в Україні в 1972 році на 7 років виправних таборів і 3 роки заслання та вивезли відбувати строк на Сибір — в Пермську область. В таборі його судили другий раз, не за поповнення нових злочинів, але т. зв. „дисциплінарним порядком" і суворий таборовий режим замінили йому ще суворішою тюрмою.

Вже третій рік мій хворий на туберкульозу син сидить у Владимірській тюрмі. В мурах колишнього „каторжного Централа" його піддають понижуючим і жорстоким покаранням, включно з тортурами голоду — малокальорійний харчовий раціон в'язнів суворого режиму — 1,700-1,800 кальорій.

За що знущаються над Олександром Сергієнком?

1. За відстоювання права на статус політичного в'язня; 2. За протести проти порушення адміністрацією в'язниці санітарних та інших норм — в камерах немає нормального освітлення, вентиляції. Вікна заґратовані металевими жалюзами, через які не доходить ні світло ні повітря. Підлоги цементові. Протести виявляються відмовою виконувати примусову роботу в камері; 3. За написання скарг до вищих прокурорських інстанцій про незаконні дії в'язничної адміністрації; 4. За вияв людського співчуття до співкамерника, що несподівано захворів, або потерпілому від насилля (виклик медичного робітника до камери, протест проти застосування насильства до людини і т. п.); 5. За намагання нав'язати контакт з політв'язнями з інших перегородок. Адміністрація тюрми вбачає в тому „міжкамерний зв'язок" і кримінальну справу, за що карає карцером, забороною листування і т. п.

20-го червня ц. р. я мала побачення з сином — він страшенно схуд, видимо обезсилений. Його зріст 179 цант., а вага 67 кгр. Йому було важко говорити — його голос став немічний і глухий. В додаток до всього, мені цинічно заявили, що мій син, за час перебування в тюрмі, вилікувався з туберкульози легенів і у зв'язку з цим рішенням медичної комісії, його не рахують вже на диспансерному обліку. (ГДУ-3). Очевидно це було зроблено у зв'язку з моїми заявами, в яких я, покликаючись на важкий стан здоров'я сина, просила власті про дострокове звільнення його по причині хвороби, щоб далі підняти питання про еміґрацію.

На відповідь, як бачите, не прийшлося довго чекати — мій син „здоровий", в'язниця стала для нього курортом, який „вилікував" його хронічні вогнища двохсторонньої туберкульози легенів. А свого часу така діягноза була причиною звільнення О. Сергієнка від обов'язкової військової служби в СССР. Прохання про звільнення сина по причині хвороби відкинено. Я вже не говорю про це, що необґрунтоване і лицемірне визнання його здоровим позбавляє мого сина і тих мінімальних полегш, якими він міг користуватися при перенесенні його з в'язниці до табору на примусові роботи.

Життя мого сина в небезпеці — він не витримає.

Я прошу співчуття, оборони і помочі!

25 червня 1976

Мати, О. Мешко-Сергієнко

Врученням свідоцтв, нагород і мистецькою програмою закінчено курси українознавства на Союзівці

Учасники 23-х Курсів Українознавства на Союзівці після одержання свідоцтв із своїми опікунами та гостями із УНСоюзу

Союзівка (з. с.) — „Будьте добрими американцями, але й не забувайте, що ви українці і завжди ними будете" — пригадували і радили на прощання 36-ом учасникам 23 річних Курсів Українознавства на цій оселі УНСоюзу їх керівник, проф. д-р Володимир Бакун, і головний предсідник УНСоюзу Йосип Лисогір, після роздачі свідоцтв і нагород в суботу вранці, 28-го серпня. Програма тритижневих курсів, які почалися 9-го серпня, включала, крім щоденних лекцій з українознавчих предметів, ще й гру на бандурі, українські народні пісні і танки, мистецтво, спорт і прогулянки. Курсанти рівнож мали нагоду заслухати кілька спеціяльних лекцій з різних ділянок українського громадського життя, включно із спеціяльним викладом про розвиток і ролю УНСоюзу в житті української спільноти в ЗСА і Канаді.

Після бенкету в п'ятницю увечорі, під час якого до студентів коротко промовляли проф. Бакум і Й. Лисогір, учасники курсів перейшли до залі павільйону „Веселка", де в присутності родичів і численних гостей вивели на сцені цікаву і різноманітну програму. Перша частина програми, якою вела конферансьє Союзівки Аня Дидик, складалася із зразків клясичної музики. В цій частині виступали: Борис Бакум (флейта), Марко Бакум (чельо), при фортепіяновому акомпаньяменті Лаврентії Туркевич, і Роман Барняк (піяно). Друга частина програми включала ряд народних танків і пісень, що їх виконали всі учасники курсів. Деякі із хлопців виконували танки з такою бадьорістю та ентузіязмом, що часто-густо не завважували, що дослівно ґублять шаравари. З поблажливістю і гумором глядачі заохочували молодих танцюристів ритмічними оплесками. Група дівчат виконала цикль обрядових танків під відповідний монолог-пояснення мисткині Сла-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Відкриття пам'ятника Кандиби-Ольжича на оселі його імени відложено

Скульптор Михайло Черешньовський (зліва) і ред. Ярослав Гайвас біля виготовленого погруддя св. п. Олега Ольжича-Кандиби

Лігайтон, Па. (Н.Н.). — Як уже своєчасно інформовано, мистець-скульптор Михайло Черешньовський вже від деякого часу працює над створенням погруддя поета-революціонера Олега Кандиби-Ольжича, який загинув під тортурами з рук ґестапівських катів в концентраційному таборі в Саксенгавзені в червні 1944-го року. Відкриття пам'ятника, постумент для якого вже готовий і поставлений, було намічене початково на неділю, 5-го вересня 1976. Проте, з різних технічних причин відкриття пам'ятника треба було на кілька тижнів відкласти. Точний реченець цього відкриття буде своєчасно проголошений.

Знавці стверджують, що погруддя сл.п. Олега Ольжича належить до найкращих творів нашого видатного скульптора Михайла Черешньовського. Монументальність різьби, її життєва правдивість, високомистецьке оформлення — все це становить нове замітне досягнення як самого мистця, так і української культури в діяспорі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303. Application to change frequency to "Daily except Mondays and holidays" pending at Jersey City, New Jersey.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Помилкові становища

Президент Джералд Форд ще 19-го серпня у промові на Крайовій конвенції Республіканської партії заявив, що його уряд ніколи не використовуватиме продуктів американських фармерів як засіб у закордонній політиці та додав, що не встановлятиме ембарґо на вивіз цих сільськогосподарських продуктів. Минулого тижня демократичний кандидат на президента Джіммі Картер і республіканський віцепрезидентський кандидат Роберт Дол, промовляючи перед фармерами в Айові, заявили, що погодилися б на встановлення ембарґо на експорт американського зерна та інших харчових продуктів тільки „в крайніх випадках", наприклад, якщо б в Америці настав великий брак цих продуктів, або існувала інша „національна криза".

Ясно, що тими заявами Джералд Форд, Джіммі Картер і Роберт Дол хотіли запевнити собі підтримку фармерів у листопадових виборах, бо фармери, задля власного заробітку, вимагають якнайбільшого експорту їхніх продуктів. Однак, кандидати на найвищі пости ЗСА повинні на першому місці ставити добро цілої держави, а навіть цілого вільного світу, а не пристосовувати закордонну політику до вимог однієї частини населення, а метою здобути голоси під час виборів. Відомо ж, що американське зерно й інші харчові продукти можуть послужити арґументом, при допомозі якого Вашінґтон може спонукати Совєтський Союз додержуватися міжнародних договорів щодо дійсного обопільного роззброєння, як теж вимагати полегшення тоталітарного режиму та пошанування політичних, національних, релігійних і загальнолюдських прав в самому Совєтському Союзі. Не є таємницею, що СССР неспроможний вижививти свого населення, до великої міри через неефективність сколективізованого сільського господарства, і тому часто мусить купувати велику кількість зерна в країнах вільного світу, зокрема в Америці. Уряд ЗСА може і повинен використати цю та інші недостачі Совєтського Союзу під час переговорів з Москвою, щоб заставити совєтських верховодів додержуватися підписаних ними міжнародних договорів та погодитися на дійсне міжнародне відпруження, яке наступило б замість дотеперішньої „політики детанту".

Пригадуються слова совєтського історика - дисидента Андрея Амальрика, який, перебуваючи ще в Совєтському Союзі, минулого року писав у статті в „Ню Йорк Таймсі", щоб уряд ЗСА за кожний бушель американського зерна чи за американське технологічне знання вимагав від Москви все більшої демократизації совєтського суспільства, зокрема вимагав пошанування прав громадян Совєтського Союзу.

Отже, ЗСА мають в своїх руках могутній арґумент, себто зерно та інші сільськогосподарські продукти, і повинні використовувати це для встановлення дійсного міжнародного відпруження та для послаблення тоталітаризму в Совєтському Союзі. Становище президента Форда, Роберта Дола і Джіммі Картера в цьому відношенні є помилкове.

Тактика міняється, мета незмінна

Коли в 1974 році заходами видавництва „Рідерс Дайджест" появилась була книжка знавця підсовєтських проблем Джона Баррона під заголовком „Комітет Державної Безпеки (російське скорочення — КҐБ) з підзаголовком „Таємна праця совєтських аґентів", у якій автор, відкликаючись на документи і свідчення очевидців, описав дії цієї зловісної і кривавої організації, то знайшлося чимало скептиків, які оспорювали тоді подані Барроном факти, закидаючи йому тенденційність у наголошуванні індивідуальних і масових форм терору, що його проводили аґенти КҐБ за кордоном.

Сьогодні, коли наладнався кращий зв'язок з СССР, коли почав діяти рух спротиву в Совєтському Союзі і коли на Захід почали продіставатись самвидавні матеріяли, факти, які подав у своїй книжці Баррон, підтвердились, а „армія" скептиків почала зменшуватись. Вони бо із своїми арґументами не могли встоятись проти фактів і таких живих свідків як письменник Александер Солженіцин, Валентин Мороз та сотні інших, які порівнюють жорстоку, деспотичну систему КҐБ із жорстокістю казкового дракона, який заморожує життя суспільства, доводить його до закостенілости.

Найновіші самвидавні матеріяли і вістки, привезені наочними свідками з України, знову вказують не тільки на посилений терор КҐБ, але на зміну тактики залякування і тероризування населення. Вживаючи методів американських ґанґстерів, аґенти КҐБ потаємно вбивають невигідних для режиму осіб, замість їх ставити перед суд і розголошувати справу, яку обвинувачені заступають і її обороняють. Жертвами цієї зміненої тактики є переважно опозиційні інтелектуали, члени руху спротиву, критики совєтсього режиму, поворотці з концтаборів, які були суджені за націоналізм та інші. Відомі також погрози КҐБ опонентам чи критикам режиму, що якщо вони продовжуватимуть критикувати совєтську владу, то їх може зустрінути „випадкова смерть". Ці повідомлення Самвидаву потвердив „видворений" недавно із Совєтського Союзу письменник Андрій Амальрик. в часі зустрічі з представниками міжнародної преси в Амстердамі, наводячи приклад скритовбивства службовиками КҐБ перекладача і германіста Константина Богатирева. „Спочатку ще могли бути сумніви, — заявив Амальрік, — хто саме вчинив вбивство, поки не відбулася розмова працівників КҐБ з лікарями тієї лікарні, де лежав Богатирев. КҐБісти дали тоді зрозуміти лікарям, що вони не зацікавлені у вилікуванні Богатирева. А на питання, що станеться , як Богатирев виздоровіє, один з аґентів відповів: „тоді вас може стрінути його доля".

Усе це вказує, що система контролі, переслідування, терору і скритовбивств, що їх допускається КҐБ, досягла величезних розмірів і все це діється за згодою і з доручення теперішнього Політбюра, очолюваного „маршалом" і генеральним секретарем ЦК КПСС Леонідом Брежнєвим.

Комуністична система може змінити свої методи і свою тактику, її народовбивча суть і загарбницька мета незмінні.

Ярослав Курдидик

ТУРБОТИ ЗСА З ТУРЕЦЬКО-ГРЕЦЬКИМ СПОРОМ

Якраз минуло два роки, як населення Кипру із підтримкою Греції скинуло президента Макаріоса і таким чином спричинило цілу чергу реакцій, що у висліді довело до інвазії цього острова Туреччиною. У висліді цієї інвазії були тисячі вбитих і ранених та понад 200 тисяч втікачів. За точними підрахунками, одна третина населення острова потерпіла від цієї кривавої інвазії, не згадуючи вже про те, що кожна четверта родина Кипру має між своїми рідними когось вбитого, або пораненого.

В політичній термінології теперішнє положення можна окреслити, як дуже „флюктивне", бо насправді теперішній, як його називають кипрійські звітодавці, „тимчасовий і нез'ясований точніше мир" вдержує 3 тисячі війська ОН. Майже 40 відсотків колись того незалежного острова забрала під свою контролю Туреччина; а всю цю трагічну невдачу і поділ острова кипрійці приписують недолугій закордонній політиці ЗСА, а посередньо перекидається ввесь жаль з того приводу на секретаря Кіссінджера. Уже декілька разів Нікос Сампсон, провідник правого крила у парляменті, заявив, що Кіссінджер міг здержати турецьку інвазію, не висилаючи навіть 6-ої Фльоти на води між Кипром і Туреччиною. Кіссінджерові вистачило піднести телефонічну трубку і сказати туркам: — „Стій!"

Але на Заході політики і дипломати розглядали цю справу не так просто, а дещо інакше. В західніх колах і до сьогодні вірять, що ЗСА досить чітко відчували, що існування уряду Макаріоса на Кипрі із його постійним намаганням грати ролю „невтральної держави, пов'язаної із Третім світом", являли собою постійну небезпеку для американської політики у Середземно - морському комплексі, а зокрема для Близького Сходу. Західні коментатори твердять, що у ЗСА бралося до уваги те, що коли на Кипрі закріплять свої впливи турки, то Америка отримає своєрідну ґарантію на важливі радарові бази на цьому острові, які залишаться під повною американською контролею.

Мабуть не багатьом читачам відомо, що на Кипрі є т. зв. „головна база радарового перехрестя", яка координує і контролює на свій лад всю оборонну систему Середземноморського обширу. Головними постачальниками для цієї „радарової централі", побудованої за всіма найновішими електронічними досягненнями, є мережа „перехоплювальних радарових споруд" на території Туреччини і Греції, які компюторними кодами передають усі „зміни і пересування" мілітарної важливості в европейській частині СССР. І може якраз ця причина найкраще і вияснює, чому то ЗСА не можуть остаточно зважитися, „на яку ногу їм стати", щоби не зразити собі оцих двох, може і найважливіших членів не лише у НАТО, але і їхньої ролі у контролі цілого стратегічного обширу, який стоїть під постійною і безпосередньою загрозою з боку Москви.

Як пригадуємо, Туреччина, яка віддалена заледве на 60 миль від Кипру, перевела свою інвазію дуже швидко. Бої були короткі, але дуже криваві, а коли все закінчилося, під турецьку контролю потрапило 40% території острова, точніше — його північної частини, що включає Керенію, Фамаґосту і біля 80 відсотків економічного і агрикультурного багатства.

Від часу інвазії було чимало заходів, намагань і переговорів, щоби в будь - якій формі злагіднити напруження між грецьким і турецьким населенням Кипру, але всі дотеперішні зусилля залишилися наразі без успіхів. Сьогодні Кипр розділений т. зв. „зеленою лінією з колючим дротом". Її оберігають вояки ОН. Вся лінія без вийнятків непрохідна, і на турецький бік Кипру можна дістатися тільки виключно із території Туреччини. Така сама „непорушна клявзуля" зобов'язує і по грецькому боці.

Знавці того обширу твердять, що турки зробили одну непростиму політичну помилку, проголосивши 13 лютого 1975 р. окуповану ними частину острова, як „окрему державу". І хоч від того часу пройшло півтора року, то виявляється, що досі цю „мініятюрну турецьку державу" не визнала ані одна нація, і ледве, чи це становище колись у майбутньому зміниться.

У міжчасі Макаріос повернувся і перебрав президентуру, але насправді він є президентом тільки виключно для грецького населення. Турки вигнали майже все грецьке населення зі своєї частини острова, а таке саме відбулося із турками, що були на грецькому боці. Тепер, крім 3 тис. війська ОН, біля 40 тис. турецького війська з одного боку і 25 тис. грецького припильновують із усією суворістю непорушности цього кордону. В останньому часі може ще більше, як досі, напруження між Грецією і Туреччиною почало наново загострюватися.

Напруження постало у зв'язку з територіяльними правами на Еґейському морі, коли турецький дослідний корабель „Сейсмік-1" у супроводі океанографічної допомоги розпочав пошуки за підморськими нафтовими покладами. Справа загострилася настільки, що Туреччина і Греція поставили свої збройні сили у гостре поготівля. Туреччина приготувала свою 1-шу і 4-ту армії „для всякого евентуального випадку", а грецькі збройні сили отримали наказ перейти на позиції у Тракії, тобто зайняти лінію евентуальної конфронтації з Туреччиною. Грецька фльота, що відбувала якраз морські маневри, скерувала всі свої бойові і допоміжні кораблі в той обшир, де розпочалися перші пошуки турків за підморською нафтою.

У зв'язку з цим новим турецько - грецьким спором ЗСА зовсім слушно зайняли „невтральну і миротворчу позицію". ЗСА намагаються за всяку ціну довести до злагоди між цими своїми двома союзниками і підтримують всією силою свого авторитету мирну розв'язку цієї проблеми, коли б вона опинилася навіть на форумі ОН. Американські офіційні речники думають, що обидві спірні сторони не бажають собі війни. Але вони теж і завважують, що особливо в останніх днях теперішня посилена мобілізація обох сторін може довести до зовсім випадкового зудару, який може серйозно порушити і послабити дуже стратегічно важливий південний флянг оборони НАТО.

Степан Женецький

ЗАПОВІДАЮТЬ РОЗВАЛ КОМУНІЗМУ

Підсовєтський молодий історик Андрій Амальрик написав у 1970 році книжку п. з. „Чи проіснує Радянський Союз до 1984 року?", у якій він віщував, що СССР, як держава, проіснує до 1984 року, а опісля того розпадеться. У тій книжці він подав дві головні причини, які доведуть до розвалу московської червоної тюрми народів: війна з Китаєм і бажання не-російських народів до самостійного життя. Як відомо, за цю книжку російський суд у Свердловську покарав його на три роки концентраційного табору суворого режиму на Колимі. Цього року кремлівські ватажки випустили Амальрика з Совєтського Союзу, і 15-го липня він опинився зі своєю дружиною татарського походження в Голляндії, де плянує продовжувати свої перервані раніше в Москві, студії історії.

До такого самого висновку відносно дальшого існування Совєтського Союзу, та й комунізму взагалі, прийшли тепер західні знавці комуністичних справ. На початку серпня ц. р. редакція популярного американського політичного журналу „Ю. С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" покликала на обговорення (панель) кількох американських совєтознавців, щоб вони висловили свої думки відносно дальшого існування СССР та і взагалі комунізму в світі. І саме ці американські знавці совєтських справ прийшли до такого самого висновку, що й совєтський історик Амальрик шість років тому, вони заповідають, що розвал СССР і комунізму настане у 80-их роках біжучого століття.

Американські совєтознавці твердять, що передвісниками розвалу СССР є такі познаки:

1. Постійне розпорошування світового комуністичного руху, який розбитий ворогуванням між СССР і Китаєм; це ворогування буде продовжуватися без огляду на те, хто прийде до влади в Пекіні і Москві.

2. Комуністичні партії Західньої Европи, в урядах чи поза урядами своїх країн, будуть щораз далі відсуватися від Москви і щораз більше попирати НАТО (Північно - Атлантійський Оборонний Союз) для своєї самооборони, а це дуже послабить Москву;

3. Домінацію над Східньою Европою Москва буде продовжувати до 1980-их років, але тільки при допомозі великого числа своєї окупаційної армії.

Московсько - китайська ворожнеґа

Американські знавці совєтсько - китайських справ твердять, що ворожнеча між Москвою і Китаєм буде продовжуватися в безконечність, аж до вибуху гарячої війни між ними. Є можливість, що ця найхолодніша війна між двома комуністичними велетнями може трохи потеплішати після відходу від керми Китаю Мао Тсе-тунґа, але ненадовго.

Московсько - китайський конфлікт належить до таких, якого не можна полагодити мирним шляхом. Існує забагато спірних справ, які ділять ці держави, забагато проблем, які щораз більше завогнюють цей конфлікт. Годі навіть припускати, що совєтсько-китайські відносини повернуться колинебудь до того стану, в якому вони були в 50-их роках, коли-то існувала совєтсько - китайська приязнь: тисячі совєтських технічних спеціялістів працювали над розбудовою китайської промисловости, а совєтські й китайські провідники одностайно виступали на міжнародній арені.

Американські знавці відмічують цікавий аспект совєтсько - китайського конфлікту: хоч Китай сьогодні ще слабо розвинена під технічним оглядом країна і має в своїм розпорядженні

(Продовження на стор. 3-ій)

І. Світ

ТАЙВАН НЕ Є БЕЗНАДІЙНИЙ

II

У журналі „Закордонна політика" автор Глен Браувн, що має певні зв'язки з американською розвідчою службою, писав, що питання Тайвану набирає великої гостроти, що стоїть питання, чи Пекін після відходу Мао залишиться в бездіяльному відношенні до проблеми Тайвану. Він ставить також питання про необхідність устійнення рішучої політики Вашінґтону супроти Пекіну, унормування взаємин згідно Шанхайського договору, себто „віддачі" Тайвану господарям в Пекіні, інакше Китай може залишити всі взаємини з Америкою та піти невідомо яким шляхом, навіть зближення з Москвою, для чого остання може різко змінити своє ставлення.

Ця стаття викликала певні застереження та спростування від керівників Сі-Ай-Ей, але питання зависло у повітрі — факт повільного відкликання воєнних радників американських збройних сил з різних установ на Тайвані, зокрема з двох островів Квемої та Матсу, хоча їх присутність там вже дуже давно не була потрібна.

Проте, хоч присутність національних військ на тих двох групах островів була болячкою для Пекіну, забрати їх звідти не легка справа, — самої згоди Америки не вистачає для того. Америка не має сили примусити Тайпеї забрати звідти свої ґарнізони. Матсу ще може стати на цей шлях, а Квемої мабуть „ніколи"! Чому? Та просто тому, що Тайван може їх тримати довго, бо Пекін не може кинути армію з 200-300 тисяч на забрання цих фортець, де є ґарнізон з 60-70 тисяч вояків, з прекрасним озброєнням та вмінням. Це є щось подібне до того, що Гітлер з Герінґом не мали можливости перейти протоку Ляманш, щоби зробити висадку в Англії, а вони мали куди більшу воєнну силу...

Був історичний момент, коли червоні мали можливість забрати ті аванпости-острови в 1949-50 роках, але те минулося. Тоді там не було ані укріплень, ані височковишколеного ґарнізону. Перешкодою ж стали... паразити на слимаках, що мільйонами живуть у морський воді затоки, яка відділює острів від континенту Китаю. Тоді армія майже біля ста тисяч була унерухомлена хворобою, коли вона практикувалася у десантах для захвату тих островів.Слимаки з паразитами затримали десанти, так як колись буря Камікадзе знищила велику фльоту монголів, що сунула з Кореї на підбиття Японії в XIII столітті.

Безперечно червоні китайці можуть пробувати і навіть мати успіх, але якою ціною? Втратити сотню тисяч жовнірів вони можуть легко, але така перемога тоді створить велику небезпеку реакції у всьому світі, а головне дасть Москві можливість кричати про аґресію, мобілізувати світову опінію проти Пекіну — це була б завелика ідеологічна втрата, не варта тих островів, які фактично не оправдували б тих операцій. Щодо Квемою, справа є інша: адже порт Амої відрізаний від міжнародної й своєї торгівлі вже майже 30 років.

Ще інша справа з питанням, яке підносять численні коментатори, про взаємини Америки з Пекіном: як можна урухомити більш активні відносини між двома країнами, не розв'язуючи справи Тайвану, який визнається сторонами за частину Китаю. Питання абсурдне з погляду прав народів на самовизначення, на власну незалежність. В данному разі це питання іґнорується і Пекіном, — бо комуністи не визнають цих питань, коли торкається їх власних країн, і національним китайським урядом на Тайвані, який дивиться на справу в той спосіб, що це він має право, і тільки він, рішати долю поверх 12 мільйонів населення, не питатися їх про їх бажання.

Якщо приглянутися глибше до цього питання, то уряд на Тайвані тепер мусить відмовитися від претенсій бути урядом для всього Китаю, бо він є урядом острова Тайван і має завдання дбати тільки про його інтереси. Але перестати виступати речником Китаю, як уряд, таке рішення прийняти дуже тяжко для тих, хто фактично править цим прекрасним островом Формозою, як його називали португальці в 16 столітті. Голяндці збудували форт в Тамсуї, в 30 милях від Тайпеї, столиці. Авторові цих рядків пощастило відвідати той форт, де містився тоді консулят Британії...

Коли пишуться ці рядки, нафтова компанія Стандарт (Індіяна) заявила, що її власна компанія АМОКО підписала договори про будову великого петрохемікального комплексу на Тайвані, з пляном продукції 150 тисяч тонн продукту, який вживається для вироблення тканини-поліестер. Комплекс буде готовий в 1979 р. Якщо положення Тайвану було б небезпечним, або мало стати об'єктом торгу між Америкою і Пекіном, то такого контракту не було б. Адже тепер працює або має свої інтереси в промисловості Тайвану поверх 200 американських фірм!

Не витримує критики також чутка, нібито Пекін за всяку ціну хоче одержати Тайван у порядку полагодження взаємин між Америкою та Китаєм. З політичного ставлення сучасного червоного Китаю таке швидке полагодження не є в їх пляні. Китай може чекати, для нього є важливіше бути чуйним до положення на кордонах совєтської імперії і китайських земель. Це є питання першої ваги й залишиться воно таким на довгі роки, аж поки совєтська імперія не впаде. Тоді й будуть питання іншого характеру.

Навіть повний відхід американських військовиків — дорадників і тих, що утримують повітряні бази на Тайвані, не означає негайного оволодіння островом червоними. Там є добре озброєна та вишколена армія, в якій може тільки 10-20 відсотків є залишки тих, що прийшли з властивого Китаю. Тепер це є армія тайванців, готових захищати свою країну. Залишається тож одне тільки малоймовірне питання: вибуху — з середини, повстання прокомуністичних аґентів та захват влади! Наскільки ми знаємо, таке повстання неможливе з двох причин: перша — повна контроля сучасної адміністрації положення, а друга — вороже наставлення до комунізму тайванського тубільчого населення. Це останнє є вирішальним.

Америка, якби навіть хотіла передати острів червоним, — не може цього зробити, бо не має аґентів, які перевели б таку справу. Факти говорять, що в Америці, очевидно, немає таких плянів; є тільки дипломатичні розмови й полеміка в пресі між „експертами" азійських справ.

Михайло Біда

Українсько-Американська Фундація в пам'ять Романа В. Смука

(1)

ВСТУП

Як уже відомо з преси, в Чікаґо, постала Українсько-Американська Фундація в пам'ять покійного Романа Володимира Смука, інженера нуклеарної фізики, який був сином видатного нашого адвоката, відомого громадського й політичного діяча та філантропа сеньйора д-ра Романа І. Смука.

Ця новозаснована Фундація для нас українців має величезне значення не тільки в Чікаґо та Америці, але й у цілій діяспорі тому, що вона буде допомагати матеріяльно всім незаможнім здібним і талановитим нашим українським студентам вишколюватись на висококваліфікованих спеціялістів у різних галузях науки, а особливо техніки, фізики, математики, економіки, медицини, літератури, мистецтва, історії, хемії, журналістики і т. д.

Під сучасну пору серед нашої еміґрації в ЗСА небагато є таких благородних і жертвених осіб, які призначили б таку поважну суму грошей на допомогу іншим тим, що такої допомоги потребують. Хто творить добро для свого ближнього чи для свого рідного народу, то про нього пам'ять буде вічно зга-згадуватися серед народу. Цю істину навіть свята Церква підтверджує, де в молитвах до Пресвятої Д'ви Марії, в ектенії малій, у прокімені, гл. 4, співається: „Пом'яну ім'я Твоє во всяком роді і роді". Тому наш український народ любить, поважає і шанує своїх добродіїв-меценатів, а їхні добрі діла будуть записані золотими буквами у рідній історії.

Кожна нація має своїх благородних, світлих, жертвенних і глибокодумних людей, які щиро люблять свій народ і віддають для нього все найцінніше. Також наш український народ на протязі своєї довгої історії мав своїх меценатів добродіїв - фундаторів, які в особах князів чи великих і багатих купців, старалися жертвенно допомагати рідному народові, віддаючи для нього великі грошові суми, або відповідні земельні наділи. Такі глибоко думаючі творці й меценати добрих діл завжди мали на думці добро нації, серед якої вони прийшли на світ, виростали і для якої вони працювали. Ті наші глибокодумні і благородні мужі розуміли цю істину, що лише освічений і озброєний наукою народ може добре жити і мати пошану серед інших народів.

Тож нічого дивного, що наші князі, а особливо князь Яослав Мудрий (1019-1054) був великим прихильником освіти серед нашого народу, і тому в книзі панеґірику написано, що він про науку так висловився: „Книгами бо кажеми і учими есми пути покаянью, мудрость бо обретаем и воздержанье от словес книжних. Се бо есть нещетная суть реки, напаяюще вселенную, се суть исходища мудрости; Книгам бо есть нещетная глубина; сими бо в печалі утешаемьи есми; си суть узда воздержанью"... (В. Д. Греков, „Киевська Русь", 1953, стор. 479).

Князь Ярослав Мудрий не тільки збудував церкву св. Софії та церкву Благовіщення з золотою банею, прозваною „Золотими Воротами"", руїни якої збереглися і до наших часів, але він також заснував у Києві бібліотеку, яка була першою бібліотекою у тодішній Київській Русі. Крім цього, дбаючи про освіту, він у Києві заснував школу для хлопців на триста осіб, що на ті часи мало велике значення. (Дм. Дорошенко, „Історія України", видання - 4, Авгсбурґ, 1947, стор. 40).

Також годиться згадати князя Константина Острозького (1526 - 1608), який на свій кошт у кінці 1570 р. заснував школу - академію у місті Острозі на Волині, а в 1572 р. заснував школу в Турові, а в 1577 р. подібну школу заснував у Володимирі-Волинськім. Також його заслугою є те, що він у 1580 р. у місті Острозі на Волині заложив друкарню, яка була першою друкарнею на Україні. (Дм. Дорошенко, цитована праця стор. 103 і 104).

Великим меценатом був гетьман Петро Конашевич Сагайдачний (рік народження невідомий ,помер у 1622 р.). Він записав значну частину свого майна на освітні, релігійні та благодійні цілі, зокрема — Львівській і Київській братським школам. (Українська Радянська Енциклопедія, т. 12, Київ, стор. 475). А ігумен Печерського манастиря Єлісей Плетенецький у 1615 році заснував при манастирі у Києві друкарню, яка в ті часи була осередком видавничого руху по всій Україні. Він також у Києві заснував Богоявленське братство, до якого вписався гетьман П. К. Сагайдачний „з усім військом запорізьким". Завдяки щирій пожертві гетьмана Сагайдачного — це братство заснувало високу школу, яку опісля в кінці 17 ст. митрополит Петро Могила зреформував на колеґію типу західньоевропейських університетів. Також митрополит Петро Могила заложив філії Київської Колеґії у Вінниці на Поділлі та в Крем'янці на Волині. (Дм. Дорошенко, цитована праця стор. 111, 116).

(Продовження буде)

ЗАПОВІДАЮТЬ РОЗВАЛ...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

поміркованy мілітарну силу, — і не передбачається змін в скорому часі, — проте Москва, хоч мілітарно є значно сильнішою, більше боїться Китаю, ніж Китай Москви. В Москві насправді панує „велика параноя" щодо Китаю і його, 4.500 миль завдовжки, кордону, що розділяє ці дві країни.

Один із спеціялістів тлумачить це так: „Росіяни не розуміють китайців. Росіяни не знають, до чого китайці прямують. Старі кремлівські ватажки увесь час непокояться китайською проблемою".

Інший знавець висловив думку, що „кремлівські ватажки більше бояться китайців, аніж американської атомової атаки на Совєтський Союз".

Цей обопільний страх комуністичних велетнів одного супроти другого буде здержувати їх від поновного зближення і буде водою на млин Вашінґтону.

Чи европейські комуністи становлять загрозу для Заходу?

Цікаво відзначити, що на цій розмові з редакторами журналу американські совєтознавці виявили велике непогодження із американським секретарем закордонних справ Генрі Кіссінджером відносно зросту на силі західньо - европейських комуністів.

Як відомо, Кіссінджер перестерігає, що участь комуністів в урядах головних західньо - европейських країн буде загрозою для Північно - Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО). Вони є тієї думки, що, якщо б, наприклад, італійські комуністи ввійшли до уряду Італії, то вони будуть старатися задержати НАТО для своєї власної безпеки, не зважаючи на те, які клопоти вони тим справляли б для некомуністичних союзників.

Американські політичні знавці думають, що національні інтереси переможуть без огляду на те, чи в урядах західньо - европейських країн будуть комуністи, чи не будуть. В кожному разі не передбачається послаблення НАТО від участи комуністів в урядах західньо - европейських країн до такого стану, щоб його міг використати Варшавський пакт. Американські знавці припускають, що західньоевропейські комуністи, опинившись в урядах своїх країн (напр., Італії) будуть шукати тіснішого союзу своєї країни із Заходом, а зокрема з Америкою, як охорони проти нападу СССР на їхню країну, як це сталося з Чехо - Словаччиною.

Послаблення комунізму в країнах під домінацією Москви буде зростати впарі з ростом націонал - комунізму в Західній Европі. Якщо комуністи в Західній Европі прийдуть до влади, — твердять американські совєтознавці, — то це буде інша порода комуністів, ніж ті, що верховодять у Совєтському Союзі, — так як іншими є комуністи в Китаї, Юґославії, В'єтнамі і Північній Кореї. Годі припускати, що совєти будуть більше командувати італійськими чи французькими комуністами, якщо ці прийдуть до влади, ніж командують ними тепер.

На думку американських знавців, кремлівські ватажки будуть задоволені, якщо в Европі задержиться „статус кво". Вони мають добрі відносини з існуючими некомуністичними урядами в Італії і Франції і не сподіваються якихось великих користей для себе, якщо б у цих країнах прийшли до влади комуністи, зокрема такі комуністи, над якими вони не мають повної контролі.

Один з американських совєтознавців навіть твердить, що Москва не має бажання розвалити НАТО. З уваги на те, що на Кремлі панує панічний страх перед об'єднаною Німеччиною, Москва вважає, що НАТО є корисним військовим союзом і для СССР.

Зростаючий непослух західньо - европейських комуністів супроти Кремля робить сумнівним дальше панування над Східньою Европою. Нещодавні бунти робітництва в Польщі вказують на те, які великі небезпеки для комунізму наростають у цих країнах. Знавці твердять, що Кремль зможе вдержати сателітів під своєю контролею в найближчій декаді тільки за допомогою приявности великого числа свого війська. Під сучасну пору ці окупаційні війська складаються з 31 дивізій.

Совєтсько - американські взаємини

Відносно майбутніх відносин між СССР і ЗСА, то американські знавці не передбачають до 1980 року якихось змін, які спричинили б відновлення холодної війни. Правда, суперництво між обома надпотугами буде продовжуватися. Обидві сторони будуть вживати різних пробних операцій. Може виринути навіть небезпека зудару із-за поганої калькуляції певних кризових ситуацій, проте американські політичні знавці є того переконання, що політика „детанту", тобто мирного співжиття між СССР і ЗСА, в основному буде ще певний час продовжуватися.

Американські совєтознавці нічого такого не передбачають, що могло б спричинити зміну курсу теперішньої політики Кремля щодо відносин із ЗСА. Кремлівські ватажки вважають, що ці відносини розвиваються на користь Москви.

Правда, добрі часи з-перед 10-ти років, коли Америка мала повну мілітарну перевагу над СССР, минули. В основному питання мілітарної переваги, чи навіть рівноваги, є спірним в залежності від ділянки чи предмету, до яких підходимо. Америка задержала безсумніву перевагу в технології, і ледве, чи СССР в цьому колись її наздожене. Совєтська система не сприяє відповідним змінам й ініціятиві для розвитку новітньої технології.

Проте, ці свої недомагання кремлівські ватажки вирівнюють тим, що в американських провідників немає охоти, а чи й можливости (Конґрес гамує) ставити спротив кремлівській аґресії в цілому світі. Щоправда, Москва не зважується виступати проти ЗСА на важливих для них теренах, але вона постійно справляє Америці клопоти на периферіях, — „більше Анґоль", — де кремлівські ватажки сподіваються щось для себе осягнути, не провокуючи надто Вашінґтону.

Чи відхід Брежнєва і прихід до влади на Кремлі нової генерації совєтських ватажків буде мати вплив на совєтську закордонну політику? На це питання совєтознавці відповідають, що не багато, або й зовсім не матиме впливу. Знавці припускають, що нові ватажки у Кремлі не будуть багато різнитися від тих, що сидять у ньому тепер.

Рішальні 10 років

В основному всі американські совєтознавці, що з ними провела розмови редакція згаданого американського журналу, висловили думку, що в наслідок всіх вищенаведених факторів найближчі 10 років будуть рішальними для існування Совєтського Союзу і взагалі для всього комунізму в цілому світі.

В тих бо найближчих 10-ти роках світ проходитиме великі зрушення і потрясення, які, на думку тих совєтознавців, приведуть до розвалу СССР, а разом з ним до загину комунізму в цілому світі.

Недоцінюють ролі поневолених народів

Цікаво відмітити факт, що американські совєтознавці, вичислюючи фактори, які причиняться до розвалу в 1980-их роках СССР, поминули такий важливий фактор, як роля поневолених неросійських народів у московській червоній імперії, спротив яких, а під час війни революції — великою мірою спричиняться до його розвалу.

Нас більше переконують передбачення А. Амальрика, який ставить дві головні причини, які приведуть до розвалу СССР: війна з Китаєм, а в парі з нею революції поневолених народів.

Чомусь американські совєтознавці не взяли до уваги тієї обставини, що до розвалу російської царської тюрми народів в основному причинилися національні революції, що вибухли в Першій світовій війні?

Тож цілком певно, що також до розвалу російської червоної тюрми народів у великій мірі причиняться національні революції поневолених народів, які почнуться тоді, коли СССР вплутається в довгу і виснажливу, як вірно передбачує Амальрик, війну з китайським многолюдним колосом.

Шанси розвалу російської червоної імперії збільшує ще й ця обставина, що тим разом у парі з революціями поневолених народів почнуться революції проти Москви також народів - сателітів, які опинилися під московською окупацією після Другої світової війни.

Посвячення пам'ятника на могилі сл. п. ректора проф. Б. Ю. Іваницького в Бавнд Бруку

Ню Йорк. (Р. К.) — В суботу, 14-го серпня ц. р., відбулося урочисте посвячення пам'ятника на могилі першого голови Українського Національної Ради та ректора УГА-УТГІ сл. п. проф. д-ра Бориса Ю. Іваницького в Пантеоні заслужених діячів науки і культури в Бавнд Бруку. Чину посвячення доконав о. протоієрей Франко Іточин в присутності сина Покійного інж. хем. Бориса Іваницького мол., ред. Біляєва, голови Представництва Виконавчого Органу Української Національної Ради, доц. дипл. інж. Р. Кобринського, секретаря Делеґатури УТГІ в ЗСА та представника Хемічно-Біологічно-Медичної Секції НТШ, проф. інж. Г. Гордієнка, інж. І. Шабельського, інж. Я. Балабана, інж. І. Кравчука і численних інших.

Для утривалення пам'яті сл. п. ректора Іваницького покликано свого часу Громадський комітет, який очолив проф. д-р М. Степаненко, а до нього ввійшли: як секретар доц. дипл. інж. Р. Кобринський, як заступник голови — проф. І. С. Паливода, ред. В. Біляєв, інж. М. Химич, інж. І. Шабельський, інж. В. Сім'янців, а як члени: інж. Б. Іваницький мол., д-р З. Стельмах, інж. Д. Лісовський, ф. Л. Федоренко і В. Безсонів. Завданням Комітету було здвигнення пам'ятника на могилі сл. п. ректора Іваницького та видання пропам'ятного Збірника.

Ректор Іваницький помер 1953 р. у Детройті і там його поховано. Дня 25-го січня 1975 р. перевезено домовину з Детройту на український православний цвинтар в Савт Бавнд Бруку, де в присутності ред. В. Біляєва, проф. інж. Г. Гордієнка і інж. М. Химича — о. протоієрей Ф. Іточин відслужив литію та запечатав ґріб. Старанням та коштом сина Покійного поставлено цього року пам'ятник на могилі, а установи та організації, передусім складові частини Державного Центру УНР в екзилі, а далі УТГІ, Делеґатура УТГІ в ЗСА, Т-во Абсольвентів УГА-УТГІ, Об'єднання Українських Лісників та Об'єднання Українських Ветеринарних Лікарів причинилися також до збірки фондів на ту ціль. Свою участь у збірці фондів зголосила рівнож Рада Опікунів Фундації ім. кн. Святослава І. Завойовника в Сиднею.

o0o

З промовців на урочистості посвячення пам'ятника треба відмітити ред. Біляєва, який подав характеристику постаті Покійного ректора Іваницького, як державно-політичного діяча та зокрема його заслуги на пості першого голови Української Національної Ради. Доцент дипл. інж. Р. Кобринський пом'янув у своїй промові покійного ректора Іваницького як визначну і заслужену людину на полі науки і освіти. „Окремим моїм завданням — сказав доц. Кобринський — є перш за все піднести заслуги Покійного в ділянці науки. Як основоположник українського лісознавства сл. п. ректор Іваницький емансипував з наукової російської системи — наукове трактування українського лісознавства з його своєрідними прикметами і особливостями та з усіма його окремішностями і поставив його на новий, самостійний шлях. У широкому діяпазоні своїх праць, ректор Іваницький досліджував розвиток і ролю українського лісу, його екологію, природу, економіку і інші ділянки лісової господарки. Хемічно-Біологічно-Медична Секція НТШ, до якої покійний ректор Іваницький, як дійсний її член, належав, відзначила його пам'ять під час Світового Конґресу НТШ, з нагоди століття цієї установи. Заслуги Покійного відмічено також в останньому томі „Просідінгс" тієї ж наукової Секції НТШ.

І сьогодні — сказав доц. Кобринський — з нагоди посвячення пам'ятника на могилі сл. п. Іваницького треба виразно зазначити, що зложення його тлінних останків у нашому Пантеоні заслужених діячів науки й культури — не сталося випадково. Це вияв нашої суспільної глибокої пошани для нього, для його заслуг і праці. Нехай отже, пам'ять про Покійного залишиться завжди у наших серцях. Нехай ця могила пригадує нам завжди ту людину, що незатертими буквами вписалась в історію розвою нашої науки". Доцент Р. Кобринський передав також поклін від голови Комітету проф. д-ра М. Степаненка, що не мав змоги особисто взяти участь у цій урочистості, а далі від Делеґатури УГА-УТГІ в Америці, від Хемічно-Біологічно-Медичної Секції НТШ, від Об'єднання Українських Лісників, від Українсько-Американської Асоціяції Університетських Професорів та вкінці від кол. проректора УГА-УТГІ проф. д-ра М. Зайцева, почесного директора ХБМСекції НТШ та його дружини і від директора цієї ж Секції проф. д-ра О. Архімовича з дружиною.

Дальше промовляли проф. інж. Г. Гордієнко і інж. І. Шабельський — від Т-ва Абсольвентів УТГІ. Син Покійного інж. Б. Іваницький мол. подякував промовцям і всім учасникам за участь у цій урочистості. Восени плянується влаштувати окреме симпозіюм на пошану покійного ректора Іваницького в новонабутому домі Державного Центру УНРади у Філядельфії.

Наталія Полонська-Василенко

Історія України

ПЕРШИЙ ТОМ

До половини XVII сторіччя. Книжка у твердій ясно-синій обгортці, із золотими буквами. 591 сторінок. Ціна 15.00 дол.

SVOBODA
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07303

Д-ра Миколу Степаненка...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

тва й видань в рамцях Міжнародного Тижня у Мічиґені.

Проф. д-р. М. Степаненко розпочав працю в ЦМУ в серпні 1971 року, після одержання докторату з ділянки неславістики, як „асистент-професор". Через рік був підвищений до звання „асосіейт професора". Завдяки визначним успіхам у викладацькій діяльності, науково-дослідній праці й активній участі в академічному житті університету він одержав це заслужене підвищення разом з невеликою групою 18 інших професорів.

Замість квітів на свіжу — передчасну могилу
бл. п. д-р БОГДАНИ САЛАБАН-ГЕЙНС
жертвуємо 25.00 долярів
на Українську Енциклопедію в Сарселі, Франція.

Достойній Родині висловлюємо наші глибокі співчуття.
Ярослава і Ярослав КРИШТАЛОВИЧІ з дітьми

В ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої й Незабутньої
ДРУЖИНИ, МАТЕРІ й БАБУНІ

бл. п. ДАРІЇ з ШЕХОВИЧІВ ЯНОВИЧ

буде відправлена

Заупокійна Служба Божа

в церкві СВ. КОНСТАНТИНА
в МІННЕАПОЛІСІ, Мінн.
в П'ЯТНИЦЮ, 10 ВЕРЕСНЯ 1976 р.
о год. 7:30 рано.

В НЕДІЛЮ, 12-го ВЕРЕСНЯ 1976 р.
о 4-ій год. по пол. відбудеться

Посвячення Пам'ятника

НА МІСЦІ ВІЧНОГО СПОЧИНКУ ПОКІЙНОЇ
на цвинтарі RESURRECTION CEMETERY
а відтак там же буде відправлена

Панахида

Про молитви за душу Покійної просять —
МУЖ з ДОНЬКОЮ, ЗЯТЕМ і ВНУЧКАМИ

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашого МУЖА, БАТЬКА і ДІДУНЯ

бл. п. о. крилошанина

ВАСИЛЯ ТАНЧАКА

відбудуться

дня 3-го вересня 1976 р. о год. 9-ій рано

ПОМИНАЛЬНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в таких церквах:

1. РІЗДВА ПРЕЧИСТОЇ ДІВИ МАРІЇ, НЮ БРУНСВІК, Н. Дж.
2. СВ. СОФІЇ, РИМ
3. ЛЮРДІ, Франція
4. СВ. МИКОЛАЯ, ТОРОНТО, Канада
5. СВ. ЮРА, НЮ ЙОРК, Н. Й.
6. ХРИСТА ЦАРЯ, ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па.
7. СВ. ТРІЙЦІ, КЕРГОНКСОН, Н. Й.

Просимо про молитви в цей день.

ОЛЕНА ТАНЧАК — дружина
МАРІЯ ТАНЧАК-ДИЦЬО з мужем д-ром ЮРІЄМ
і Синами

У ДВАДЦЯТУ НЕЗАБУТНЮ РІЧНИЦЮ ВІЧНОГО СПОЧИНКУ

бл. п.

МАРТИ ДМИТРІВНИ ШАРОЇ-ВРОБЛЕВСЬКОЇ з дому МОЙСЕЄВОЇ

народженої у Веремівці над Дніпром у 1902 році, довголітньої учительки математики середніх шкіл м. Києва і зразкової української громадянки-патріотки
будуть відправлені

Заупокійні Святі Літургії і Панахиди
в неділю, 5-го вересня 1976 р.

в церкві СВ. ІВ. ХРЕСТИТЕЛЯ в СИРАКЮЗАХ, Н. Й., о год. 8 ранку;
в церкві СВ. АП. ЛУКИ в СИРАКЮЗАХ, Н. Й., о год. 10:30 ранку;
в церкві СВВ. ПЕТРА і ПАВЛА в СПРІНҐ ВЕЛІ, Н. Й., о год. 9:30 р.;
в церкві СВ. ЮРА в ЕДМОНТОНІ, Альберта, о год. 12-ій дня;
в церкві СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ, Н. Й., 7 ВЕРЕСНЯ, о год. 8:30 ранку,
та в українській католицькій церкві в ДЕНВЕРІ, Кольорадо,

про що ввічливо повідомляють Рідних і Друзів Спочилої родини
ВОЛЯНСЬКИХ, ВРОБЛЕВСЬКИХ, ГОРНЯТКЕВИЧІВ і ХОМИЦАКІВ,
і просять про ласкаву участь в Богослуженнях і молитви.

УКРАЇНСЬКИЙ СТУДЕНТСЬКИЙ КЛЮБ
запрошує на

ТОВАРИСЬКИЙ ВЕЧІР

всіх Українських Студентів в Бостоні й околиці

в п'ятницю, 17 вересня 1976 р.
в 7-ій годині

в Українськім Інституті
при ГАРВАРДІ
1581-83 Massachusetts Avenue, Cambridge, Mass.

За ближчими інформаціями звертатися до
Маркіяна Стецика — 237-2838

Увага! нове Увага!
В КНИГАРСЬКОМУ ВІДДІЛІ ПРИ „СВОБОДІ"
можна вже закупити цікаве видання п. н.
„КАТАРАКТ — CATARACT"
МИХАЙЛА ОСАДЧОГО
в англійській мові
Переклад і редакція: МАРКО ЦАРИННИК
240 сторінок ціна 3.95 дол. з пересилкою

"S V O B O D A"
81-83 Grand Street
Jersey City, N. J. 07303

Округи УНСоюзу Стейту Ню Джерзі
НЮАРК, ДЖЕРЗІ СИТІ, ПАССЕЙК
і ПЕРТ АМБОЙ
— влаштовують —
в неділю, 12-го вересня 1976 р.
година 12-та дня
в Українському Селі, Бавнд Брук, Н. Дж.

СТЕЙТОВИЙ ДЕНЬ УНСОЮЗУ

Програма дня: ТАНЦЮВАЛЬНИЙ АНСАМБЛЬ СУМА З ПАССЕЙКУ, НАЦІОНАЛЬНІ ТАНЦІ СУМА З КАРТЕРЕТ І ДУТА ОРКЕСТРА ЄВАНГЕЛЬСЬКОЇ ЦЕРКВИ З ЮНЬЙОН. ВИГРАША ТА РІЗНІ РОЗВАГОВІ НЕСПОДІВАНКИ ДЛЯ МОЛОДІ.

• ЗАБАВА при звуках оркестри „ВИШИВКИ" — Б. ХОМУТ •

ДО УЧАСТИ ЗАПРОШУЄТЬСЯ
ВСЕ УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО
ТА ЧЛЕНІВ СОЮЗОВЦІВ
УСІХ ДОВКОЛИШНІХ МІСЦЕВОСТЕЙ
СТЕЙТІВ НЮ ДЖЕРЗІ, НЮ ЙОРКУ
І ПЕНСИЛЬВЕНІЇ.

Субота,
18-го вересня
1976 року,
год. 8:30 веч.
МИСТЕЦЬКА
ПРОГРАМА

Субота і неділя, 18-го і 19-го вересня 1976 року на СОЮЗІВЦІ

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Субота, 18-го вересня — МИСТЕЦЬКА ПРОГРАМА.
Оркестра „Рушничок", яка гратиме також під час забави
і вибір МІС СОЮЗІВКИ НА 1977 РІК

Неділя, 19-го вересня, після Богослуження
ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА ЛЕСІ УКРАЇНКИ

ПРОСИМО ОКРУГИ
І ВІДДІЛИ
ОРГАНІЗУВАТИ
ПРОГУЛЬКИ
НА ЦЕЙ ДЕНЬ!

ВРУЧЕННЯМ СВІДОЦТВ...

(Закінчення на стор. 4-ій)

ви Геруляк і при заспівах трьох дівчат під акомпаньямент бандури.

До учасників і гостей коротко промовляли проф. В. Бакум, Й. Лисогір і Володимир Бадад, учитель народних танків. Програму закінчено відспіванням гимну „Ще не вмерла Україна", заінтонованого на піяно Володимиром Гентішом.

В суботу вранці проф. Бакум в присутності Й. Лисогора, головного організатора УНСоюзу Степана Гавриша, управителя Союзівки В. Кваса і учительського складу вручив усім учасникам свідоцтва, а слідуючим студентам спеціяльні нагороди: Анна Лозова, 16, одержала першу нагороду в пам'ять проф. д-ра Василя Стецюка, основника і довголітнього керівника курсів, уфундовану його дружиною п-ні Квіткою Стецюк, за успіхи в українській мові; таку ж нагороду в англомовній групі одержала 16-літня Лінда Чіраш; в заавансованій групі перша нагорода припала Лаврентії Туркевич, 15, в середній — Олександрові Сосякові, 17, а в англомовній — Моніці Білан, 16-літній студентці з Далекого Тексасу. Стипендію на курси в пам'ять проф. В. Стецюка, уфундовану його дружиною, одержала Богданна Принада.

Церемонію роздачі свідоцтв і нагород фільмував 6-членний тім телевізійної станції WCAU — TV (канал Сі-Бі-Ес ч. 10) з Філядельфії, яка восени цього року передаватиме спеціяльну програму про українців в Америці. Фотографом і редактором цієї групи є Володимир Куліш.

Жінки в Конґресі...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

що служила в обох Палатах Конґресу. Марґарет Смит, одначе, не була першою жінкою в Сенаті, бо Ребеку Лятімер Фельтон, незалежну демократку, обрано в 1922 році на місце її померлого чоловіка. Заприсяжено її 21 листопада, а зараз наступного дня вона уступила своє місце сенаторові. Емілю Тефт Доґлес, демократку з Іллінойс, обрано до Палати Репрезентантів в 1945 році, а її чоловіка, Пола Доґлеса, обрано до Сенату щойно в 1949 році. Вініфред Клер, асистентка прокуратора, була першою жінкою, що її обрано до Конґресу зі стейту Ню Йорк. В Конґресі вона перша внесла законопроєкт, щоб зрівняти платню жінок нарівні з чоловіками, а також вела кампанію в справі схвалення додатку до Конституції, який ґарантував би рівні права — додатку, який був запропонований ще в 1923 році. Конґресменка Една Ф. Келлі, демократка з Брукліну, після смерти свого чоловіка старалася, щоб її вибрали до Конґресу, і її обрано в 1949 році. Вона була обрана на 8 каденцій. Марія Тереса Нортон, демократка з Ню Джерзі, була предсідником трьох Комісій в Палаті Репрезентантів і першою жінкою, яка займала пост предсідника стейтового Комітету Демократичної партії. Вона рівнож була першою жінкою, яка очолювала одну з Комісій для виготовлення політичної плятформи на Крайовій Конвенції.

Мілена Рудницька

Невидимі Стигмати

Книжка у твердій темно-бронзовій обгортці із золотими буквами. 552 сторінки із фотографічною документацією.
Ціна 15.00 долярів.
SVOBODA
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07303

В ТОРОНТІ ВІДБУВСЯ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

була дискусія з представниками різних меншостевих студентських угрупувань Канади, але з огляду на присутність тільки двох таких представників і на їхнє окреме прохання відбулася дискусія на особистій базі між цими особами і трьома членами СУСК.

Перед обідом відбулася зустріч з проф. д-ром М. Лупулом і проф. д-ром Ів. Лисяком-Рудницьким, керівниками Канадського Інституту Українських Студій, які представили учасникам Конґресу можливості розвитку та праці Інституту і користування з нього з боку студентства. Після короткої перерви Мирон Спольський з рамени Резолюційної комісії прочитав пропозиції цієї комісії на резолюції XVII Конґресу СУСК. Дискусія над резолюціями тривала майже до півночі. Представлено понад 40 резолюцій на теми, які сягають від привітів до конкретних побажань до нової Екзекутиви та заяв у справах як студентських, так і загально-громадських, а навіть міжнародних.

Опісля відбулися вибори нової Управи Союзу. Номінаційна комісія представила листу у складі: Марія Гурко — голова, Влодко Кукловський — екзекутивний віцепрезидент, Ярема Ковальчук — віцепрезидент зв'язків, Стефан Гузан — віцепрезидент громадського розвитку, Галина Гринь — секретар, віцепрезидент культурних справ Ірка Івахів, скарбник — Рома Кукловська, представник при КУК — Тарас Павлишин, екзекутивний координатор — Павло Дашко та головний редактор „Студента" — Богдан Купич. До Контрольної комісії увійшли: Давид Лупул, Роксоляна Козак і Андрій Макух. Запропоновану листу прийнято одноголосно.

Після виборів виголосили привіти від ЦеСУС — Андрій Чировський, від СУСТЕ Тарас Лончина, та два письмові привіти від КУК і від УНО. Опісля відбулася дискусія на тему співпраці з ЦеСУС. На закінчення новообрана голова СУСК Марійка Гурко закликала всіх членів до тісної співпраці з Управою.

XVII Конґрес Союзу Українських Студентів Канади закрито у неділю, 29-го серпня, о 1-ій годині вранці співом українського національного гимну.

FROM TOTS TO TEENS ... there's delightful enjoyment in this exciting colorful picture-story book

BOHUTA THE HERO

by
ROMAN ZAWADOWYCZ
in Ukrainian
Translated into English
by
JOSEPHINE GIBAJLO GIBBONS
Price $1.00.

Reading the adventures of Bohuta, children are offered breathtaking thrills and valuable knowledge.

This is a splendid low-priced gift book for all the children you know.

Order your copies from
"SVOBODA" BOOK STORE
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303

Біографічний довідник

"Ukrainians in North America: A Biographical Directory of Noteworthy Men and Women of Ukrainian Origin in the United States and Canada." — Campaign, Illinois, Association for the Advancement of Ukrainian Studies, 1976.

Редактор: Дмитро Штогрин. Редакційна Рада: Юрій Фединський, Андрій Григорович, Микола Липовецький, Петро Ю. Стерчо, Роман Верес.

Можна інколи почути, що біографічний довідник за зразком американського „Гу іс Гу", сприяє тільки задовільненню особистих амбіцій людців, які хочуть, щоб їх прізвище писалося в такій книжці. Такий підхід цілком фальшивий, неправильний і невірний. Адже біографічні довідники існують в усіх культурних народів, крайові й міжнародні, і їх щорічно перевидають та доповнюють, переводять зміни, актуалізуючи по змозі до дати видання. Це в першу й головну чергу — підручники, до яких заглядають публіцисти й науковці, шукаючи за джерелами до своїх наукових творів чи мемуарів, — це преважливе джерело даних про людей, які щось створили, активно діяли, були „чимось" у своїй громаді, у своєму народі. Якщо навіть є такі амбітники, яким залежить на тому, щоби вони „були надруковані", то таких є мінімальний відсоток: велика більшість тих, які попадають до книги „Гу іс Гу" — це такі постаті, здебільша інтелектуали-творці чи автори книг з різних ділянок знання, які вже попали до енциклопедій і яким не в гадці, щоби попасти у ще один довідник.

Тому треба привітати появу англомовного довідника „Українці в Північній Америці", тим паче, що це перше таке видання, що його зредаґували й підготовили до друку наші науковці-фахівці, професори університету та університетські бібліотекарі. Попередні спроби таких видань, про які згадується у Вступі до книжки, були дійсно спробами аматорськими та поєднували концепцію популярного підручника про Україну й українців з концепцією біографічного довідника. Книга, яку маємо перед собою — це об'ємистий твір на 424 стор. друку великого формату, із з'ясуванням методи, застосованої редакцією того твору, з 10-тисторінковим з'ясуванням скоротів, з бібліографією та індексом прізвищ, з надзвичайно дбайливим викінченням всіх редакційно-видавничих деталів такого твору. Очевидно, твір не ідеальний. Найбільша його хиба — нема у тому довіднику багатьох-багатьох прізвищ, які там повинні би бути. Редактори — як нам відомо — зверталися до численних наших громадян і громадянок з просьбою прислати їм свої біографічні дані — і багато з-посеред отих осіб знехтували те прохання. Керувала ними, може, надто велика скромність, проте вони повинні власне розуміти, що такий довідник, якнайповніший і найдетальніший, це скарбниця інформацій для дослідників, а не персональна реклямa.

Але це перша така дійсно наукова й фахова спроба дати англійською мовою інформації про „Українців в Америці", які чимось таки спричинилися до американської економіки й культури, до всієї нинішньої американської дійсности, і перша така спроба напевно не буде останньою. Видавці й редактори, переконавшись, що їхній твір стрінувся в українському й англомовному світі з належним йому признанням, повинні приступити до другого накладу — куди ширшого й вичерпнішого, тим паче, що вже мають досвід у такому ділі. Можна їм тільки погратулювати їхнього доброго задуму і доброго здійснення такого задуму — у такому короткому часі після проголошення першої газетної вістки, що приготовляється видання п. з. „Українці в Америці".

Іван Кедрин

ВИКОРИСТАЙТЕ НАГОДУ; РІДКІСНІ ВИДАННЯ!

Андрій Яковлів: „ДОГОВІР БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО З МОСКВОЮ 1654 р." — $2.00
Микола Ковалевський: „ПРИ ДЖЕРЕЛАХ БОРОТЬБИ" — мемуари — 3.50
Авраам Шіфрін: „У СОВЄТСЬКІЙ КАТІВНІ". Із свідчень політв'язня — 1.50

Замовляти можна в книгарському відділі при „Свободі", пересилаючи чек або поштовий переказ:
"SVOBODA" BOOKSTORE
30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07303

УВАГА! УВАГА!
Новинка на книгарських полицях!
ВОЛОДИМИР ЯНІВ
ЖИТТЯ
4-та книга лірики
Обкладинка ЛЮБОСЛАВА ГУЦАЛЮКА
В книжці 30 ілюстрацій ГАЛИНИ МАЗЕПИ
Сторін — 120. Ціна — 5.00 дол. (з пересилкою)
КНИЖКА ЗУСТРІЛАСЯ З ВИСОКОЮ ОЦІНКОЮ КРИТИКИ!
Замовляти можна в книгарському відділі при „Свободі", пересилаючи чек або поштовий переказ:
"SVOBODA" BOOKSTORE
30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07303

УВАГА! УВАГА! УВАГА!
Початок шкільного року
ВЖЕ ЗА ПОРОГОМ!
Пора придбати для Ваших дітей-школярів найкращі українські підручники автора — видатного педагога
бл. п. МАРІЇ ДЕЙКО:

„БУКВАР"	$4.50
„РІДНЕ СЛОВО" — перша читанка після букваря	$4.50
„ВОЛОШКИ" — читанка для 2-го року навчання	$4.50
„РІДНИЙ КРАЙ" — читанка для 3-го р. навчання	$5.00
„ЄВШАН-ЗІЛЛЯ" — читанка для 4-го р. навчання	$6.00
„ПРО ЩО ТИРСА ШЕЛЕСТІЛА" — читанка для п'ятого року навчання	$6.50

- Всі підручники з мовними вправами та українсько-англійським словником.
- Замовляти можна в книгарському відділі при „Свободі", пересилаючи чек або поштовий переказ:

"SVOBODA" BOOKSTORE
30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07303
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 5% стейтового податку.

Увага! Вже появилася двомовна збірка вибраних творів Увага!
ВАСИЛЯ СИМОНЕНКА
„ГРАНІТНІ ОБЕЛІСКИ"
в українському оригіналі та англійському перекладі
Андрія М. Фр.-Чировського
Книжка ілюстрована мистецькими рисунками
Мотрі Ходновської
144 сторінок. Люксусове видання, на кредовому папері.
Ціна 5.00 дол. з пересилкою.
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 5% стейтового податку.
Замовляти: книгарський відділ при „СВОБОДІ"
3030 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303

Увага! Увага!
Вже появилися друком два преважливі історичні документи:
„Денник Начальної Команди УГА" і суд над генералом М. Тарнавським
DIARY OF THE SUPREME COMMAND OF THE UKRAINIAN GALICIAN ARMY
Сторінок 326 — тверда оправа. Ціна 10.00 дол.
Замовляти можна в книгарському відділі при „Свободі", пересилаючи чек або поштовий переказ, долучуючи 0.75 центів на кошти пересилки.
81-83 Grand Street Jersey City, N.J. 07303

З НАГОДИ ВИПРОДАЖУ
в книгарському відділі при „Свободі" можна ще набути такі літературні твори:

Федір Дудко: МОЯ МОЛОДІСТЬ (сторінки з автобіографії)	$2.00
Іван Керницький-Ікер: БУДНІ І НЕДІЛЯ (короткі історії)	$5.00
Леся Лисак: ТЕРПКІ ПАХОЩІ — новелі	$5.00
Микола Понеділок: РЯТУЙТЕ МОЮ ДУШУ (оповідання)	$8.00
Іван Смолій: У ЗЕЛЕНОМУ ПІДГІР'Ї — повість	$2.50
Дарія Ярославська: П НЮ ЙОРК (скорочена повість)	$2.00

Замовляти можна в книгарському відділі при „Свободі", пересилаючи чек або поштовий переказ:
"SVOBODA" BOOKSTORE
30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07303
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 5% стейтового податку.

REAL ESTATE

ХОЧЕТЕ ПРОДАТИ АБО КУПИТИ
БУДИНОК, БИЗНЕС, ЗЕМЛЮ
звертайтеся до
УКРАЇНСЬКОЇ ФІРМИ
GEMINI REAL ESTATE CO.
98 — Second Avenue
New York, N.Y. Tel.: 477-6400

MALE AND FEMALE

ПОШУКУЄТЬСЯ
ЖІНКИ
до товариства і легкої господарки, в домі старшої жінки в Staten Island. Спання на місці.
Телеф. (212) 442-3837

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ,
12-го ВЕРЕСНЯ 1976 р.
РОЧЕСТЕР, Н. Й. місячні збори Т-ва Запор. Січ 367 Відд. о год. 1:30 попол. в Укр.-Амер. Клюбі. Проситься чл. прибути на збори. П. Дзюба, гол., М. Лилак, кас., В. Попович, секр.

Микола Понеділок
Рятуйте мою душу
ПОВІСТЬ
Обкладинка та ілюстрації
ЕДВАРДА КОЗАКА-ЕКО
Сторінок 503 Ціна 8:00 дол.
SVOBODA
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07303

Чортківська Округа
Історично-мемуарний збірник.
Повіти: Чортків, Копичинці, Борщів, Заліщики.
Книжка у твердій темно-синій обгортці і золотими буквами, роботи мистця ЯКОВА ГНІЗДОВСЬКОГО. 926 сторінок.
Ціна 25.00 дол. і $1 пересил.
SVOBODA
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07303

Д-Р МИХАЙЛО ДАНИЛЮК
На медичні Теми
Лікарський довідник.
Книжка у твердій темно-зеленій обгортці із золотими буквами роботи мистця МИХ. МИХАЛЕВИЧА. 336 сторінок.
Ціна 7.00 дол.
SVOBODA
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07303

FUNERAL DIRECTORS

SINKOWSKY
FUNERAL SERVICE
3535 East Tremont Avenue
BRONX, N.Y. 10465
Tel.: 863-2475
191 Avenue "A"
NEW YORK, N.Y. 10009
Тел.: 674-3630
Директор ЙОСИФ СЕНЬКОВСЬКИЙ
Завідує влаштуванням похоронів в каплицях, положених в кожнім районі міста. Похорони по мінімальних цінах.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами
в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
ORegon 4-2568

How much would you pay to get the King off your back?

We were young. On our own. And fighting George the Third.

And to win our War of Independence, it took every available man and more money than we had.

So we passed the hat. And investors thought we looked promising enough to kick in over 27 million dollars.

Today, the King is dead. But long live those financial worries.

What better way to handle them than through United States Savings Bonds? You're helping the country with its finances. You're helping yourself with yours.

Join in America's Bicentennial Celebration. Buy the specially designed Bicentennial Series E Bonds where you work or bank.

They're the same, safe, dependable E Bonds with a historical face-lift.

You're taking stock in America. And you'll keep those financial worries off your back.

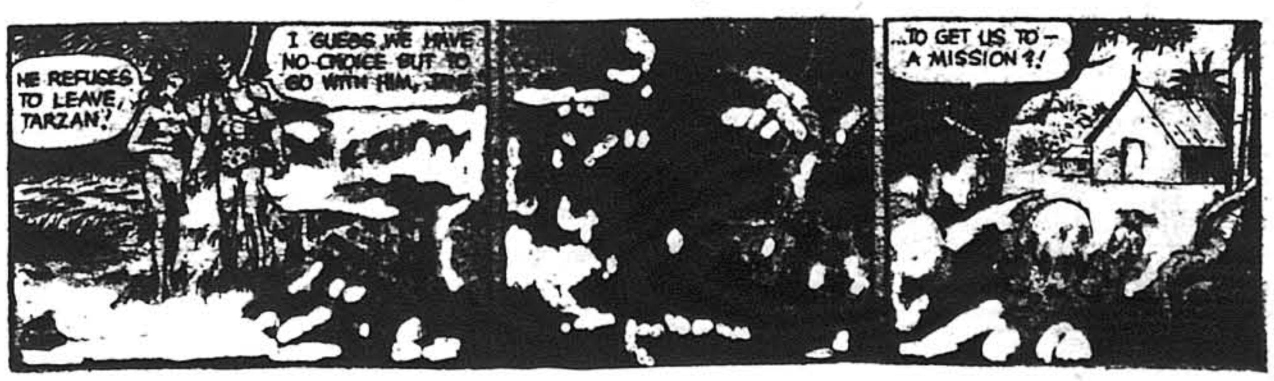
Now E Bonds pay 6% interest when held to maturity of 5 years (4½% the first year). Lost, stolen or destroyed Bonds can be replaced if records are provided. When needed, Bonds can be cashed at your bank. Interest is not subject to state or local income taxes, and federal tax may be deferred until redemption.

Take stock in America.
200 years at the same location.

Paid by Ukrainian National Association, Inc. and "Svoboda" Ukrainian Daily

ТАРЗАН, Ч. 7508. Слідом за собакою

Він не хоче покинути нас, Тарзане,

Виглядає, Джейн, що не маємо вибору, а мусимо йти за ним!

Ой! Він дійсно дуже спішиться . . .

. . . щоб запровадити нас... до місії?!